

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**AMELİYATHANE HEMŞİRELERİNİN
ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ VE
ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS BİTİRME PROJESİ

Maksude YILDIRIM

HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI

**DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Serdar SARITAŞ**

MALATYA 2014

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**AMELİYATHANE HEMŞİRELERİNİN
ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ VE
ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS BİTİRME PROJESİ

Maksude YILDIRIM

Danışman Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Serdar SARITAŞ

MALATYA 2014

Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Hemşirelik Anabilim Dalı Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Uzaktan Eğitim Tezsiz Yüksek Lisans Bitirme Projesi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Jüri Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Meral UCUZAL

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Serdar SARITAŞ

Üye: Yrd. Doç. Dr. Seyhan ÇITLIK SARITAŞ

Bu bitirme projesi, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim- Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Anabilim Dalı Başkanlığının/...../..... tarih ve/..... sayılı yazısıyla kabul edilmiştir.

Onay

...../...../20...

Prof. Dr. Yaşar BAYINDIR

Enstitü Müdür

TEŞEKKÜR

Tezimin konusunun seçilmesi, yürütülmesi ve oluşturulmasının her aşamasında yol gösterici ve destekleyici yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Yard. Doç. Dr. Serdar SARITAŞ'a

İstatistiklerimi yapmama yardımcı olan çok değerli hocam Araştırma Görevlisi Sinan ASLAN'a

Yüksek lisans derslerimizde bizden desteklerini esirgemeyen değerli hocam Meral UCUZAL, Behice ERCİ ve Seyhan ÇITLIK SARITAŞ'a

Bana derslerimde ve tezimde yardımcı olan değerli arkadaşlarım Arzu BİÇER DOĞAN, Nesrin ALAHAN, Sıdıka DOYURAN, Gülsüm YETİŞ ve Gürkan KAPIKIRAN'a

Anket formlarımı doldurarak bana destek olan başta ameliyathane sorumlu hemşiresi olan Ayten Hanım'a ve ameliyathanede çalışan bütün meslektaşlarıma en içten dileklerle teşekkürlerimi sunarım.

Maksude YILDIRIM

ÖZET

Bu araştırma Turgut Özal Tıp Merkezi ameliyathanesinde çalışan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimleri ve etkileyen faktörlerin incelenmesi amacı ile tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Turgut Özal Tıp Merkezi ameliyathanesinde çalışan 65 hemşire oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise raporlu ve izinli olmayan, araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 58 hemşire oluşturmaktadır. Veriler Kasım 2013 – Ocak 2014 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplamada 7 sorudan oluşan kişisel bilgi formu ve California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel analizi, SPSS16 kullanılarak, sıklık, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmaların hesaplanması ile değerlendirildi.

Bu araştırmaya katılan hemşirelerin büyük çoğunluğunu %51.7 18-25 yaş arası hemşire oluşturmaktadır. Meslekteki hizmet sürelerine bakıldığında büyük çoğunluğu %63.8 1-5yıl arası oluşturmaktadır. Hemşirelerin eğitim durumu incelendiğinde ise büyük çoğunluğu %79.3 lisans mezunu hemşireler oluşturmaktadır. Hemşirelerin %91.4'ünün eleştirel düşünme kavramının ne olduğuna dair bilgiye sahip olduğu görülmektedir. Eleştirel düşünme kavramının ne olduğunu hemşirelerin %30.2'si üniversitedeki derslerden öğrendiklerini söylemişlerdir. Hemşirelerin %45.3'ü iş ortamında yaşadıkları olayların eleştirel düşüncelerini etkilediğini söylemiştir. Eleştirel düşünce eğilim ölçeğine göre **analitik düşünce** ortalama 46.15±5.53 maksimum 56 puan, **açık fikirlilik** ortalama 44.13±9.02 maksimum 64 puan, **meraklılık** ortalama 41.77 ±4.72 maksimum 50 puan, **kendine güven** ortalama 30.24±5.18 maksimum 40 puan, **doğru analiz yeteneği** ortalama 24.74±4.81 maksimum 37 puan, **sistematiklik** ortalama 23.82±2.95 maksimum 31 puan olarak hesaplanmıştır. California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği ortalama puanı 210.85 olarak bulunmuştur.

Bu çalışma sonucunda, hemşirelerin çalışma koşullarının olumsuz etkilerinden dolayı eleştirel düşüncelerinin yetersiz olduğu görülmüştür. Hemşirelerin çalışma saatlerinin haftalık 40 saat tutulması, hemşirelerin eleştirel

düşünmelerine yönelik eğitimlerin düzenlenmesi halinde eleştirel düşünme eğilimlerinin artacağı tahmin edilmektedir.

Anahtar Kelime: Ameliyathane hemşireleri, Eleştirel düşünme, Cerrahi

ABSTRACT

OPERATING ROOM NURSES TRENDS AND INVESTIGATION OF FACTORS AFFECTING CRITICAL THINKING

This research is done in a descriptive way with the aim of analyzing the inclination for critical thinking and effecting factors of the nurses who work at the operating room of Turgut Özal Medical Center.

The research population consists of 65 nurses who work at the operating room of Turgut Özal Medical Center. The research samples consist of 58 nurses who voluntarily accepted to participate the research and who are not off duty. The data is gathered between the dates November 2013 and January 2014. A personal data questionnaire of 7 questions and California Critical Thinking Inclination Scale (developed by facione, P.A. , Facione N.C. and Giancarlo in the year 1998, translated into Turkish in by Kökdemir (2003)) are used in the research. Research obtained in the statistical analysis, SPSS16 using frequency, percentage, mean and standard deviation were evaluated by calculating.

The most of the nurses participating the research 51.7% are between the ages of 18-25. The service time in the profession is between 1 to 5 years for the most of the nurses 63.8%.The vast majority of the nurses 79.3% have a bachelor's degree. It is seen that the 91.4% of the nurses have information about what the concept of critical thinking is. The 30.2% of the nurses stated that they have learnt what the concept of critical thinking is from the lectures in the university. The 45.3% of the nurses stated that the events they experience in the workplace environment affected their critical thinking. According to the critical thinking inclination scale, analytical thinking is mean 46.15 ± 5.53 56 points maximum, open-mindedness mean 44.13 ± 9.02 64 points maximum, curiousness mean 41.77 ± 4.72 50 points maximum, self-confidence mean 30.24 ± 5.18 40 points maximum, accurate analysis ability mean 24.74 ± 4.81 37 points maximum and systematicity mean 23.82 ± 2.95 31 points maximum. The California Critical Thinking Inclination Scale average point is found to be 210.85.

As a result of this study, it is seen that, due to negative effects of working condition of the nurses, the critical thinking is insufficient. The critical thinking inclination of the nurses are estimated to increase in the condition of preserving the working hour at 40 hours a week and of organizing critical thinking related training for the nurses.

Key words: Operating room nurses, Critical thinking, Surgical

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar DİZİNİ	x
1.GİRİŞ	1
2.GEREÇ VE YÖNTEMLER	4
2.1. Araştırma Şekli.....	4
2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman	4
2.3. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme	4
2.4. Veri Toplama Araçları.....	4
2.5. Verilerin Değerlendirilmesi	6
2.6.Araştırmanın Etik Yönü.....	6
2.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
3. BULGULAR.....	8
4. TARTIŞMA.....	11
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	14
6.KAYNAKLAR.....	15
EKLER.....	17
EK.1:Anket Formu	17
EK.2:Etik Kurul Onayı	20
EK.3:Başhekimlik Onayı.....	23
ÖZGEÇMİŞ	24

TABLULAR DİZİNİ

Tablo3.1: Hemşirelerin Tanıtıcı Özellikleri	8
Tablo3.2: Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Kavramını Bilme Durumu	9
Tablo3.3: Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Bilgi Kaynağının Dağılımı.....	9
Tablo3.4: Hemşirelerin Eleştirel Düşünmeye Etki Eden Durumlar	9
Tablo3.5: Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Ölçeği Alt Boyutlarının Puan Dağılımı .	10

1.GİRİŞ

Türk Dil Kurumu'nun (1983) Türkçe sözlüğünde düşünmenin tanımı şöyledir: Düşünme, zihinden geçirmek, göz önüne getirmek, bir sonuca varmak ereğiyle inceleme, karşılaştırma ve oradaki ilgilerden yararlanma gibi, zihin işlemlerinden geçirmek, muhakeme etmek, zihinle arayıp bulmak, bir şeye karşı ilgili ve titiz davranmak, tasalanmak, değerlendirmek, ayrıntıları iyice incelemek(1-2)

Kendi düşünme süreçlerimizin bilincinde olarak, başkalarının düşünme süreçlerini de göz önünde tutarak, öğrendiklerimizi uygulayarak, kendimizi ve çevremizde yer alan olayları anlamayı amaç edinen aktif ve organize zihinsel süreç(3-4) olan eleştirel düşünme hemşirelikte olası problemlerin önüne geçmeyi sağlayacaktır ve bakımın kalitesini arttıracaktır.

Ameliyathane hemşireliği ameliyat öncesi, sırası ve sonrasında hasta bakımını kapsar. Hemşirelik bakımının içeriğine ve niteliğine dinamiklik kazandıran eleştirel düşünme becerisinin yetersizliği, hizmette kaliteyi, etkinliği ve yeterliliği, meslekte profesyonelliği, otonomi ve güç sahibi olmayı olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle hemşirelik mesleği üyeleri ne kadar iyi düzeyde eleştirel düşünme becerisine sahip olurlarsa o ölçüde toplumun sağlığını koruma, geliştirme ve yaşam kalitesini arttırma yönünde etkin hizmet verebilirler(5)

Yirminci yüzyıla kadar düşünmenin mantık bilgisine dayalı olduğuna inanılmış ve düşünme sadece bir mantık işlemi olarak açıklanmış, düşünmenin bireysel ya da durumsal etmenlerden etkilenmeyeceğine inanılmıştır. Yirminci yüzyılda ise düşünmeye ayrı bir boyut getirilmiştir. Davranış kuramcıları düşünmenin öğrenme olayının ürünü ya da sonucu olduğunu, biliş kuramcıları ise öğrenme gibi bir iç süreç olduğunu ileri sürmüşlerdir(5)

İçinde bulunduğumuz bilgi çağında bilim ve teknolojinin gelişimi , giderek nitelikli insan gücüne olan gereksinimi arttırmaktadır. Bu durum, günümüz insanının kendini iyi tanıyan, bireysel ve toplumsal gelişmeye önem veren, düşünen, sorgulayan, araştıran, akılcı kararlar alan ve eleştirel düşünme gücüne sahip bir birey olmasını gerektirmektedir (6-3)

Eleştirel düşünme, rasyonel bir şekilde belirli iddiaların akla yatkınlığını, yargılama yeteneğini, kanıtları tartmayı, üstü kapalı şeyleri mantıklı bir şekilde öne sürmeyi, karşıt fikirler ve alternatif hipotezler sunmayı gerektirir (5)

Eleştirel düşünme, 1950'li yılların başında öğrenmeyi geliştirici bir yol olarak tanımlanmıştır. Bu tanım Yunan felsefecilerinin etkisi altında kalınarak yapılmıştır. Aristotle, düşünce ve akıl arasında bir bağ olduğunu savunmaktadır. Günümüzde ise eleştirel düşünme, bütün disiplinleri kapsayan bir yetenek olarak tanımlanmaktadır (5).

Hemşirelikte Eleştirel Düşünme;Doğru iletişimin, sorun çözme yeteneğinin, kavramsal ve kuramsal özellikleri anlamının ve hemşirelik bilimini geliştirecek araştırmaların temel ögesidir,tutarlı ve doğru cevabı hedefler,içerdiği sorgulayıcı tutum, hemen kabullenmekten çok inceleme, değerlendirme ve mücadeleyi gerektirir,konuya farklı açılardan bakmayı sağlayarak, açık, esnek, önyargısız ve sorun çözümleyici yapıyı oluşturur,hemşirelik uygulamalarına yönelik doğru kararların verilmesini sağlar (5).

Hızlı değişimlerin yaşandığı ve karar vermenin yaşamsal olduğu hemşirelik gibi uygulamalı mesleklerde eleştirel düşünme büyük önem taşımaktadır (6) Hemşirelikte eleştirel düşünme kavramı ilk kez 1987 yılında ele alınmış ve analiz, yorumlama, değerlendirme, sonuç çıkarma, açıklama ve kendi kendini kontrol etmeyi kapsayan bilişsel bir süreç olarak tanımlanmıştır.(3)

Hemşirelik bakımının içeriğine ve niteliğine dinamik kazandıran eleştirel düşünme becerisinin yetersizliği, hizmette kaliteyi, etkinliği ve yeterliliği, meslekte profesyonelliği, otonomi ve güç sahibi olmayı olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu nedenle, hemşirelik mesleği üyeleri ne kadar iyi düzeyde eleştirel düşünme becerisine sahip olurlarsa o ölçüde toplum sağlığını koruma, geliştirme ve yaşam kalitesini arttırma yönünde etkin hizmet verebilirler(5).

Hemşirelerin etkili bakım sunmada, artık yalnızca mesleki bilgi ve uygulamaları yeterli değildir, entelektüel ve analitik becerilere sahip olmaları da gerekmektedir(7).

Yapılan her uygulamanın direk insan hayatını etkilediği hemşirelik mesleğinde eleştirel dűřünme çok önemlidir. Çünkü, eleştirel dűřünen bir hemşire yaptığı her uygulamanın sebep-sonuç ilişkisini sorgulayacağı için yapılabilecek yanlış uygulamaların önüne geçecektir. Eleřtirel dűřünme kaliteli hemşirelik hizmetinin sunulmasını sağlayacaktır ve hemşirelik mesleğine toplumun bakış açısını olumlu yönde değiştirecektir. Örgü ören hemşire değil de özverili çalışan hemşire modelinin oluşmasını sağlayacaktır.

Bu alışma: Turgut Özal Tıp Merkezi Ameliyathanesinde alışan hemşirelerin eleştirel dűřünme eğilimleri ve etkileyen faktörleri saptayabilmek amacıyla tanımlayıcı türde yapılmıştır.

2.GEREÇ VE YÖNTEMLER

2.1. Araştırma Şekli

Bu araştırma Turgut Özal Tıp Merkezi ameliyathanesinde çalışan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimleri ve etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı türde yapılmıştır.

2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma Turgut Özal Tıp Merkezi ameliyathanesinde çalışan hemşireleri kapsamaktadır. Bu bölümde toplam 65 hemşire çalışmaktadır. Bu çalışma Kasım 2013 – Ocak 2014 tarihleri arasında yapılmıştır.

2.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Tanımlayıcı türde yapılan bu araştırmanın evrenini Turgut Özal Tıp Merkezi Ameliyathanesinde çalışan 65 hemşire oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise izinli ve raporlu olmayan, araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden 58 hemşireden oluşmaktadır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında kişisel bilgi formu ve California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği kullanılmıştır. (EK1)

Kişisel Bilgi Formu: Konu ile ilgili literatürden yararlanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu formda; yaş, öğrenim durumu, medeni durum, meslekte kaç yıldır çalıştığı, eleştirel düşüncenin ne olduğu hakkında bilgisinin olup olmadığı, eleştirel düşüncenin ne olduğunu biliyorsa bilgi kaynağının ne olduğu, eleştirel düşünceye etki eden faktörlerin ne olduğu ile ilgili 7 soru bulunmaktadır.

California Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği:

Bu ölçek 1990 yılında Amerikan Felsefe Derneğinin düzenlediği “Delphi Projesi”nin bir sonucu olarak Facione tarafından geliştirilen ve orijinal adı “California Critical Thinking Disposition Inventory “ olan “California Eleştirel

Düşünme Eğilimi Ölçeği” ‘nin Türkiye’ deki geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Kökdemir tarafından 2003 yılında yapılmıştır. Orijinal ölçekteki 75 madde madde-toplam puan korelasyon analizi sonucunda 51 madde ve altı alt ölçeğe indirgenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (alfa) 0.88 olarak bulunmuştur. Ülkemizde birçok çalışmada (3,8) kullanılan ölçeğin bu çalışmadaki Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.83 olarak bulunmuştur (3,8).

California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği altı maddeli likert tipi bir ölçektir. Maddelerin değerlendirilmesinde: “Hiç katılmıyorum” ifadesine 1 puan, ”katılmıyorum” ifadesine 2 puan, “kısmen katılmıyorum” ifadesine 3 puan “kısmen katılıyorum” ifadesine 4 puan, “katılıyorum” ifadesine 5 puan, “tamamen katılıyorum” ifadesine 6 puan verilmektedir. Ölçeğin puan aralığı 51-306’ dır. Düşük puan eleştirel düşünme eğiliminin düşük, yüksek puan ise eleştirel düşünme eğiliminin yüksek olduğunu göstermektedir (3).

Ölçekteki 05, 06, 09, 11, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 28, 33, 36, 41, 43, 45, 47, 49, 50 numaralı maddeler ters çevrilerek puanlanmaktadır.

Ölçeğin kuramsal olarak belirlenmiş ve psikometrik olarak da test edilmiş altı alt ölçeği bulunmaktadır. Bu alt ölçekler “doğruyu arama”, “acıktikirlilik” , “analitiklik”, “sistematiklik” , “kendine güven” ve “meraklılık” alt ölçekleridir.

Analitiklik Alt Ölçeği (Analyticity): Potansiyel olarak sorun çıkabilecek durumlara karşı dikkatli olma ve zor problemler karşısında bile akıl yürütme ve nesnel kanıt kullanma eğilimini ifade eden analitiklik alt ölçeği toplam 10 maddeden (02, 03, 12, 13, 16, 17, 24, 26, 37, 40) oluşmaktadır. İç tutarlılık katsayısı 0.75 olarak bulunmuştur.

Acık Fikirlilik Alt Ölçeği (Open-mindedness): Acık fikirlilikte temel mantık, bireyin karar verirken sadece kendi düşüncelerine değil karşısındakilerin görüş ve düşüncelerine de dikkat etmesidir. Olgunluk ve acık fikirlilik alt boyutu

faktör analizi sonucu birleştirilmiştir. Bu alt ölçek toplam 12 maddeden (05, 07, 15, 18,22, 33, 36, 41, 43, 45, 47, 50) oluşmakta ve iç tutarlılık katsayısı 0.75'dir.

Meraklılık Alt Ölçeği (Inquisitiveness): Herhangi bir kazanç ya da çıkar beklentisi olmaksızın kişinin bilgi edinme ve yeni şeyler öğrenme eğilimini yansıtmaktadır. Meraklılık alt ölçeği toplam dokuz maddeden (01, 08, 30, 31, 32,34, 38, 42, 46) oluşmaktadır ve iç tutarlılık katsayısı 0.78 olarak bulunmuştur.

Kendine Güven Alt Ölçeği (Self-Confidence): Kendine güven, kişinin kendi akıl yürütme süreçlerine duyduğu güveni yansıtmaktadır. Toplam yedi maddeden (14, 29, 35, 39, 44, 48, 51) oluşan kendine güven alt ölçeğinin iç tutarlılığı 0.77' dir.

Doğruyu Arama Alt Ölçeği (Truth-seeking): Alternatifleri ya da birbirinden farklı düşünceleri değerlendirme eğilimini ölçmektedir. Toplam yedi madde (06,11, 20, 25, 27, 28, 49) doğruyu arama alt boyutunu ölçmektedir. Ölçeğin iç tutarlılığı 0.61 olarak bulunmuştur.

Sistematiklik Alt Ölçeği (Systematicity): Sistematiklik örgütlü, planlı, dikkatli araştırma eğilimidir. Toplam altı maddeden (04, 09, 10, 19, 21, 23) oluşan bu alt ölçeğin iç tutarlılık katsayısı 0.63'tür (3).

2.5. Verilerin Değerlendirilmesi

Bu araştırma; toplanan veriler bir istatistik programı olan SPSS paket programına aktarılarak; sıklık, yüzdellik, aritmetik ortalama ve standart sapmalar ile analiz edilmiştir. Sıklık ve yüzdellik ifadeler, hemşirelerin değerlendirilen özelliklerini sayısal olarak verirken, aritmetik ortalamalar, likert tipi ifadelerde genel olarak hemşirelerin nasıl bir eğilim içinde olduğu belirlenmiştir. Standart sapmalar ise genel eğilim etrafındaki negatif ve pozitif uçların dağılımı hakkında bilgi vermektedir.

2.6.Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmaya başlamadan önce, araştırmanın yapıldığı hastanenin bağlı olduğu Malatya Klinik Araştırmaları Etik Kurulun' dan yazılı izin alındı. (EK2)

Araştırmanın yapılabilmesi için İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Başhekimlik onayı (EK3) alınmıştır. Araştırmaya katılacak hemşirelere araştırmanın amacı anlatılarak “aydınlatılmış onam” ilkesine uyulmuştur. Araştırma verileri “gönüllü katılım” ilkesi esas alınarak toplanmıştır. Bireysel bilgilerin araştırmacı ile paylaşıldıktan sonra korunacağı söylenerek “gizlilik ve gizliliğin korunması” ilkesine uyulmasına özen gösterilmiştir.

2.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma sadece Turgut Özal Tıp Merkezi Ameliyathanesinde çalışan hemşirelere genellenebilir. Başka bir gruba genellenemez.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamına alınan 58 hemşireye ilişkin tanıtıcı özellikler ve hemşirelerin eleştirel düşünme ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin bulgular ve yapılan istatistiksel analizler yer almaktadır.

Tablo3.1: Hemşirelerin Tanıtıcı Özellikleri

Hemşirelerin tanıtıcı özellikleri	Sayı(s)	Yüzde(%)
<u>Yaş</u>		
18-25	30	51.7
26-30	17	29.3
31-35	6	10.3
36 ve üzeri	5	8.7
<u>Eğitim durumu</u>		
Sağlık Meslek Lisesi	8	13.8
Ön lisans	4	6.9
Lisans	46	79.3
<u>Medeni Durum</u>		
Evli	27	46.6
Bekar	31	53.4
<u>Meslek Yılı</u>		
1-5	37	63.8
6-10	14	24.1
11-15	4	6.9
16 ve üzeri	3	5.2
<u>Birimdeki Hizmet Yılı</u>		
1-5	43	74.1
6-10	10	17.2
11-15	4	6.9
16 ve üzeri	1	1.7

Tablo 1 de araştırmaya katılan hemşirelerin tanıtıcı özellikleri yer almaktadır. Hemşirelerin büyük çoğunluğunu %51.7 18-25 yaş arası hemşire oluşturmaktadır. Meslekteki hizmet sürelerine bakıldığında büyük çoğunluğu %63.8 1-5yıl arası oluşturmaktadır. Hemşirelerin eğitim durumu incelendiğinde ise büyük çoğunluğu %79.3 lisans mezunu hemşireler oluşturmaktadır

Tablo3.2: Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Kavramını Bilme Durumu

Bilgi Durumu	Sayı(s)	Yüzde(%)
Evet	53	91.4
Hayır	5	8.6

Tablo 2’de hemşirelerin eleştirel düşünme kavramını bilme durumları incelenmiştir. Tablo hemşirelerin %91.4’ünün eleştirel düşünme kavramının ne olduğuna dair bilgiye sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo3.3: Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Bilgi Kaynağının Dağılımı

Bilgi Kaynağı	Sayı(s)	Yüzde(%)
Üniversite	16	30.2
Kitaplar	12	22.6
İş Yeri	18	34
Diğer(gazete, dergi, kongre vb)	7	13.2

Tablo 3’te hemşirelerin eleştirel düşünme kavramını öğrendikleri kaynaklar incelenmiştir. Tablo hemşirelerin %30.2’sinin eleştirel düşünmeyi üniversitede derslerden öğrendiklerini göstermektedir.

Tablo3.4: Eleştirel Düşünmeye Etki Eden Durumlar

Cevap	Sayı (s)	Yüzde (%)
Çevre	5	9.4
İş Ortam	24	45.3
Diğer(adaletsizlikler, toplumsal sorunlar vb)	24	45.3

Tablo 4’te hemşirelerin eleştirel düşünmesine etki eden durumlar incelenmiştir. Tablo hemşirelerin %45.3’ünün iş ortamında yaşadıkları olaylardan dolayı eleştirel düşündüklerini göstermektedir.

Tablo3.5: Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Ölçeği Alt Boyutlarının Puan Dağılımı

Alt boyutlar	Ortalama	Standart sapma(ss)	En az	En çok
Analitik düşünce	46.15	5.53	31	56
Açık fikirlilik	44.13	9.02	30	64
Meraklılık	41.77	4.72	30	50
Kendine güven	30.24	5.18	14	40
Doğru analiz yeteneği	24.74	4.81	17	37
Sistemantik	23.82	2.95	18	31
Toplam	210.85	32.21	140	278

Tablo 5'te eleştirel düşünme ölçeğinin alt boyutlarının puan dağılımı incelenmiştir. **Analitik düşünce** ortalama 46.15 ± 5.53 en çok 56 puan, **açık fikirlilik** ortalama 44.13 ± 9.02 en çok 64 puan, **meraklılık** ortalama 41.77 ± 4.72 en çok 50 puan, **kendine güven** ortalama 30.24 ± 5.18 en çok 40 puan, **doğru analiz yeteneği** ortalama 24.74 ± 4.81 en çok 37 puan, **sistemantiklik** ortalama 23.82 ± 2.95 en çok 31 puan olarak hesaplanmıştır.

4. TARTIŞMA

Profesyonel hemşirelerin, hasta bakım yönetiminde en sık kullanması gereken stratejiler ve süreçler; problem çözme, karar verme ve eleştirel düşünmedir. Eleştirel düşünme, hemşireye bakımla ilgili rasyonel kararlar verebilme, olayları sorgulama ve problem çözme becerisi kazandırır. Hemşirelerin almış oldukları mesleki eğitim, mesleksi deneyim ve eleştirel düşünebilme yeteneği, hastaya uygulanan bakım planı sürecini etkiler ve böylelikle hastanın bakım gereksinimlerinin belirlenmesinde en sağlıklı yol belirlenmiş olur. (1)

Hızlı değişimlerin yaşandığı ve karar vermenin yaşamsal olduğu hemşirelik gibi uygulamalı mesleklerde eleştirel düşünme büyük önem taşımaktadır (6). Ameliyathane hemşirelerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve etkileyen faktörleri incelemek için yapılan bu çalışmanın bulguları ilgili literatür ile tartışılmıştır.

Hemşirelerin eleştirel düşünme ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar tablodan incelendiğinde: Analitik düşünce alt boyutu 46.15 puan , Açık fikirlilik alt boyutu 44.13 puan, Meraklılık alt boyutu 41.77 puan, Kendine güven alt boyutu 30.24 puan, Doğru analiz yeteneği alt boyutu 24.74 puan, Sistematiçlik alt boyutu 23.82 puan olarak hesaplanmıştır. Eleştirel düşünme düzeyinin ortalama puanı ise 210.85 olarak hesaplanmıştır.

Yuva (2011) yaptığı araştırmada, Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi Hemşireleri'nin eleştirel düşünme eğilim puan ortalaması 256.302 olarak belirlenmiş olup, bu ortalama, California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği'ne göre "orta" eleştirel düşünme düzeyi olarak sınıflandırılmaktadır.(1)

Öztürk (2006) "Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeyleri ve Eleştirel Düşünmeyi Etkileyen Faktörler" adlı çalışmasında, çalışmaya katılan tüm öğrencilerin aldıkları California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği'nden aldıkları toplam puan ortalaması 229.05 olarak belirlenmiştir. Bu ortalama California Eleştirel Düşüne Eğilim Ölçeği'e göre "düşük" eleştirel düşünme düzeyi olarak sınıflandırılmaktadır. (5)

Öznur Sarioğlu tarafından 2009 yılında yapılan “Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi’nde Çalışan Yoğun Bakım ve Servis Hemşirelerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Karşılaştırılması” adlı araştırmada; araştırmaya katılan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalaması 258,62 olarak bulunmuştur. Bulunan değer, California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği’ne göre, “orta” eleştirel düşünme düzeyi olarak sınıflandırılmaktadır. (9)

Gülşah Gürol Arslan, Yurdanur Demir, Leyla Khorshid ve İsmet Eşer tarafından 2007 yılında yapılan “Hemşirelerde Eleştirel Düşünme Eğilimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi” adlı araştırmada; araştırmaya katılan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalaması 200.08 olarak bulunmuştur. Bulunan değer, California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği’ne göre, “düşük” eleştirel düşünme düzeyi olarak sınıflandırılmaktadır.(10)

Elif Dirimeşe tarafından 2006 yılında yapılan “Hemşirelerin ve Öğrenci Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi” adlı araştırmada; araştırmaya katılan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalaması 261.10 olarak bulunmuştur. Bulunan değer, California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği’ne göre, “orta” eleştirel düşünme düzeyi olarak sınıflandırılmaktadır. (8)

Nezaket Öztürk ve Hatice Ulusoy tarafından 2005 yılında yapılan “Lisans ve Yüksek Lisans Hemşirelik Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeyi ve Eleştirel Düşünmeyi Etkileyen Faktörler” adlı araştırmada; Lisans mezunu hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalaması 229.05, Yüksek Lisans mezunu hemşirelerin eleştirel düşünme eğilim puan ortalaması ise 248.86 olarak bulunmuştur. Bulunan değerler, California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeği’ne göre, lisans mezunu hemşireler için “düşük”, yüksek lisans mezunu hemşireler için “orta” eleştirel düşünme düzeyi olarak sınıflandırılmaktadır.(11)

Bu çalışma ile diğer çalışma sonuçları kıyaslandığında hemşirelerin puan ortalamalarını düşük olduğu görülmüştür. Bu nedenle, hemşirelerin çalışma koşullarını düzeltilmesi ve ilgili konuda hizmet eğitimi verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Eleştirel düşünme üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, eğitimin eleştirel düşünme düzeyine etkisinin sonuçları farklılık göstermektedir. Bu nedenle, bundan sonra yapılacak araştırmalarda, bireylerin eğitim düzeyinin sorgulanmasının yanında, eğitimin niteliğinin de sorgulanabileceği parametrelerin kullanılması, eğitimle eleştirel düşünme eğilim düzeyi arasındaki ilişkinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesini sağlayacaktır. (1)

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Turgut Özal Tıp Merkezi ameliyathanesinde çalışan hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimleri ve etkileyen faktörlerin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı türde yapılan bu araştırma sonunda şu sonuçlar elde edilmiştir:

- ✓ Araştırmaya katılan hemşirelerin demografik özelliklerine bakıldığında %51.7'sini 18-25 yaş gurubunda , %79.3'ünün lisans mezunu, %53.4'ünün bekar , %63.8'inin 5yıl ve daha az çalışma deneyimine sahip olduğu, büyük çoğunluğun %91.4'ünün daha önceden eleştirel düşünme ile ilgili bilgisinin olduğu saptanmıştır.
- ✓ Hemşirelerin California Eleştirel Düşünme Eğilim Ölçeğinin puan ortalamasının 210.85, alt ölçek puan ortalamalarının , analitikte 46.15±5.53 , açık fikirlilikte 44.13 ±9.02, meraklılıkta 41.7±4.72, kendine güvende 30.24±5.18, doğru analiz yeteneğinde 24.74±4.81, sistematiklikte 23.82±2.95 olduğu ve hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu bulunmuştur.
- ✓ Bu çalışma sonucunda, hemşirelerin çalışma koşullarının olumsuz etkileri gibi nedenlerden dolayı eleştirel düşüncelerinin yetersiz olduğu görülmüştür.

Bu çalışma sonucunda aşağıdakiler önerilebilir:

- ✓ Hemşirelerin eleştirel düşünmesini sağlayacak kurumsal politikalar geliştirmek
- ✓ Hemşirelerin eleştirel düşünme becerilerinin hizmet kalitesine yansımaları ölçen çalışmalar yapmak
- ✓ Hemşireleri eleştirel düşünmeye teşvik etmek
- ✓ Hemşirelerin eleştirel düşüncelerinin etkileyen faktörleri belirleyecek çalışmalar yapmak
- ✓ Hemşirelerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi halinde eleştirel düşünme eğilimlerinin artacağı tahmin edilmektedir.

Bu araştırmanın genellenebilmesi için daha büyük gruplara uygulanması önerilir.

KAYNAKLAR

- 1)Yuva, E. (2011). “Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Cebeci Araştırma ve Uygulama Hastanesi Hemşirelerinin Eleştirel Düşünme Eğilim Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” Ankara. Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Kurumları İşletmeciliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi
- 2)Karadeniz, A. (2006). “Liselerde Eleştirel Düşünme Eğitimi” Ankara. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi
- 3)Erzincanlı, S. (2010) “Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi” İzmir. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- 4)Cüceloğlu, D. (2001). Düşünme. İyi Düşün Doğru Karar Ver. Remzi Kitapevi. İstanbul, s: 242- 284
- 5)Öztürk, N. (2006). “Hemşirelik Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeyleri ve Eleştirel Düşünmeyi Etkileyen Faktörler” Sivas. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Programı, Yüksek Lisans Tezi
- 6)Kökdemir, D. (2003) “ Belirsizlik Durumlarında Karar Verme ve Problem Çözme” Ankara. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- 7)Bayık, Temel, A. “ Kültürlerarası Hemşirelik Eğitimi” Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, C:11, S:2, s.92-1001, 2008
- 8)Dirimeşe, E. (2006) “Hemşirelerin ve Öğrenci Hemşirelerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi” İzmir. Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü , Yüksek Lisans Tezi
- 9)Sarioğlu, Ö. (2009) “Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinde Çalışan Yoğun Bakım ve Servis Hemşirelerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Karşılatırılması” Bolu. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi

10)Arslan, Demir, Khorshid, Eşer “Hemşirelerde Eleştirel Düşünme Eğilimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi” Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 2009;12:1 (2007)

11)Öztürk, N. ve Ulusoy, H. “Lisans ve Yüksek Lisans Hemşirelik Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeyleri ve Eleştirel Düşünmeyi Etkileyen Faktörler”, Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi, C:1, S:1, s.15-25, 2008

12)Gül, T. (2013) “Cerrahi Yoğun Bakım Hemşirelerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi”. Malatya. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Yüksek Lisans Bitirme Projesi

EKLER

EK.1:Anket Formu

Bu anket formu siz acil ve ameliyathanede hizmet veren hemşirelerin eleştirel düşünme eğilimlerini saptayabilmek amacı ile yapılmakta olup; vereceğiniz bilgiler bu konu ile ilgili olarak bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Bu anket formu amacı dışında başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır.

Katkılarınız için teşekkür ederiz.

Maksude YILDIRIM

**İnönü Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu
Cerrahi Hemşireliği Yüksek Lisans Öğrencisi**

Yaşınız

1)Öğrenim Durumunuz

Sağlık Meslek Lisesi ()

Önlisans ()

Lisans ()

Lisansüstü ()

2)Medeni Durumunuz

Evli () Bekar () Dul ()

3)Meslekte kaç yıldır çalışıyorsunuz?.....

4)Çalıştığınız Birim.....

5)Çalıştığınız Birimdeki Hizmet Süreniz.....

6)Eleştirel düşünmenin ne olduğunu biliyor musunuz?

Evet () Hayır ()

7)Eleştirel düşünmenin ne olduğunu biliyorsanız bu bilgiyi kim ya da nereden aldınız? (açıkça belirtiniz.....)

8)Sizce eleştirel düşünmenize ne gibi durumlar etki edebilir? (birden fazla durumu yazabilirsiniz ve bu durumları açıkça belirtiniz)

CALIFORNIA ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİM ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadelerin sizi ne kadar tanımladığını düşünerek, bu ifadelere ne ölçüde katıldığınızı aşağıdaki ölçek üzerine değerlendiriniz. Değerlendirmelerinizi sizi tam olarak yansıtacak şekilde yapınız.

1	2	3	4	5	6
Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum

1. Tüm hayatım boyunca yeni şeyler çalışmak güzel olurdu	1	2	3	4	5	6
2. İnsanların iyi bir düşünceyi savunmak için zayıf fikirlere güvenmeleri beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5	6
3. Cevap vermeye kalkışmadan önce, her zaman soruya odaklanırım	1	2	3	4	5	6
4. Büyük bir netlikte düşünebilmekten gurur duyuyorum	1	2	3	4	5	6
5. Dört lehte, bir aleyhte görüş varsa lehte olan dört görüşe katılırım	1	2	3	4	5	6
6. Pek çok üniversite dersi ilginç değildir ve almaya değmez	1	2	3	4	5	6
7. Sadece ezberi değil düşünmeyi gerektiren sınavlar benim için daha iyidir.	1	2	3	4	5	6
8. Diğer insanlar entelektüel merakımı ve araştırmacı kişiliğimi takdir ederler	1	2	3	4	5	6
9. Mantıklıymış gibi davranıyorum, ama değilim	1	2	3	4	5	6
10. Düşüncelerimi düzenlemek benim için kolaydır	1	2	3	4	5	6
11. Ben dahil herkes kendi çıkarı için tartışır	1	2	3	4	5	6
12. Kişisel harcamalarımın dikkatlice kaydını tutmak benim için önemlidir	1	2	3	4	5	6
13. Büyük bir kararla yüz yüze geldiğimde, ilk önce toplayabileceğim tüm bilgileri toplarım	1	2	3	4	5	6
14. Kurallara uygun biçimde karar verdiğim için, arkadaşlarım karar vermek için bana danışırlar	1	2	3	4	5	6
15. Açık fikirli olmak neyin doğru olup olmadığını bilmemek demektir	1	2	3	4	5	6
16. Diğer insanların çeşitli konularda neler düşündüklerini anlamak benim için önemlidir	1	2	3	4	5	6
17. İnanıklarımın tümü için dayanaklarım olmalı	1	2	3	4	5	6
18. Okumak, mümkün olduğunca kaçtığım bir şeydir	1	2	3	4	5	6
19. İnsanlar çok acele karar verdiğimi söylerler	1	2	3	4	5	6
20. Üniversitedeki zorunlu dersler vakit kaybıdır	1	2	3	4	5	6
21. Gerçekten çok karmaşık bir şeyle uğraşmak zorunda kaldığımda benim için panik zamandır	1	2	3	4	5	6
22. Yabancılar sürekli kendi kültürlerini anlamaya uğraşacaklarına, bizim kültürümüzü çalışmalılar	1	2	3	4	5	6
23. İnsanlar benim karar vermeyi onayladığımı düşünürler	1	2	3	4	5	6
24. İnsanların, bir başkasının fikrine karşı çıkacaklarsa, nelere ihtiyacı vardır	1	2	3	4	5	6

25.Kendi fikirlerimi tartışırken tarafsız olmam imkansızdır	1	2	3	4	5	6
26.Ortaya yaratıcı seçenekler koyabilmekten gurur duyarım	1	2	3	4	5	6
27.Neye inanmak istiyorsam ona inanırım	1	2	3	4	5	6
28.Zor problemleri çözmek için uğraşmayı sürdürmek o kadar da önemli değildir	1	2	3	4	5	6
29.Diğerleri, kararların uygulanmasında mantıklı standartların belirlenmesi için bana başvururlar	1	2	3	4	5	6
30.Zorlayıcı şeyler öğrenmeye istekliyimdir	1	2	3	4	5	6
31.Yabancıların ne düşündüklerini anlamaya çalışmak oldukça anlamlıdır	1	2	3	4	5	6
32.Meraklı olmam en güçlü yanlarımdan birisidir	1	2	3	4	5	6
33.Görüşlerimi destekleyecek gerçekleri ararım, desteklemeyenleri değil	1	2	3	4	5	6
34.Karmaşık problemleri çözmeye çalışmak eğlencelidir	1	2	3	4	5	6
35.Diğerlerinin düşüncelerini anlama yeteneğimden dolayı takdir edilirim	1	2	3	4	5	6
36.Benzetmeler ve analogiler ancak otoyol üzerindeki tekneler kadar yararlıdır	1	2	3	4	5	6
37.Beni mantıklı tanımlayabilirsiniz	1	2	3	4	5	6
38.Her şeyin nasıl işlediğini anlamaya çalışmaktan gerçekten hoşlanırım	1	2	3	4	5	6
39.İşler zorlaştığında, diğerleri problem üstünde çalışmayı sürdürmemi isterler	1	2	3	4	5	6
40.Elimizdeki sorun hakkında açık bir fikir edinmek ilk önceliklidir	1	2	3	4	5	6
41.Çelişkili konulardaki fikrim genellikle en son konuştuğum kişiye bağlıdır	1	2	3	4	5	6
42.Konu ne hakkında olursa olsun daha fazla öğrenmeye hevesliyimdir	1	2	3	4	5	6
43.Sorunları çözenin en iyi yolu, cevabı başkasından istemektir	1	2	3	4	5	6
44.Karmaşık problemlere düzenli yaklaşımımla tanınırım	1	2	3	4	5	6
45.Farklı dünya görüşlerine açık fikirli olmak, insanların düşündüğünden daha az önemlidir	1	2	3	4	5	6
46.Öğrenebileceğin her şeyi öğren, ne zaman işe yarayacağını bilemezsin	1	2	3	4	5	6
47.Her şey görüldüğü gibidir	1	2	3	4	5	6
48.Diğer insanlar, sorunun ne zaman çözümleneceği kararını bana bırakırlar	1	2	3	4	5	6
49.Ne düşündüğümü biliyorum, o zaman neden seçenekleri değerlendiriyor gibi davranıyorum	1	2	3	4	5	6
50.Diğerleri kendi fikirlerini ortaya koyarlar ama benim onları duymaya ihtiyacım yok	1	2	3	4	5	6
51.Karmaşık problemlerin çözümüne yönelik düzenli planlar geliştirmede iyiyimdir	1	2	3	4	5	6

EK.2:Etik Kurul Onayı**KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU**

ETİK KURULU BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	MALATYA KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
	AÇIK ADRESİ:	İnönü Üniversitesi Merkez Kampüsü, 44280, Malatya, Türkiye
	TELEFON	+90 422 341 06 60 / 1219
	FAKS	+90 422 341 00 36
	E-POSTA	inu.dhek@inonu.edu.tr

BAŞVURU BİLGİLERİ	ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Ameliyathane Hemşirelerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi			
	ARAŞTIRMA PROTOKOL KODU	2013/189			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Yrd.Doç.Dr.Serdar SARITAŞ			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	İnönü Üniversitesi Malatya Sağlık Yüksekokulu			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	MALATYA			
	DESTEKLEYİCİ				
	DESTEKLEYİCİNİN YASAL TEMSİLCİSİ				
	ARAŞTIRMANIN FAZİ VE TÜRÜ	FAZ 1	☐		
		FAZ 2	☐		
		FAZ 3	☐		
		FAZ 4	☐		
		Gözlemsel ilaç çalışması	☐		
İlaç dışı klinik araştırma		☐			
	Diğer ise belirtiniz				
ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☐	ÇOK MERKEZLİ ☐	ULUSAL ☐	ULUSLARARASI ☐	

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

DEĞERLENDİRİLE N BELGELER	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili
	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ			Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer ☐
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU			Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer ☐
	OLGU RAPOR FORMU			Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer ☐
	ARAŞTIRMA BROŞÜRÜ			Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer ☐
DEĞERLENDİRİLEN DİĞER BELGELER	Belge Adı	Açıklama		
	SİGORTA	☐		
	ARAŞTIRMA BÜTÇESİ	☐		
	BİYOLOJİK MATERYEL TRANSFER FORMU	☐		
	İLAN	☐		
	YILLIK BİLDİRİM	☐		
	SONUÇ RAPORU	☐		
	GÜVENLİLİK BİLDİRİMLERİ	☐		
DİĞER:	☐			
KARAR BİLGİLERİ	Karar No: 2013/189	Tarih: 04.12.2013		
	Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın/çalışmanın gerekeceği, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve uygun bulunmuş olup araştırmanın/çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel sakınca bulunmadığına toplantıya katılan etik kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verilmiştir. Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan araştırmalar/çalışmalar için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'ndan izin alınması gerekmektedir.			

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU	
ETİK KURULUN ÇALIŞMA ESASI	Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik, İyi Klinik Uygulamaları Kılavuzu
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI:	Prof. Dr. Rifat KARLIDAĞ
ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI	Ameliyathane Hemşirelerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile ilişki		Katılım *		İmza
			E	K	E	H	E	H	
Prof. Dr. Rifat KARLIDAĞ	Psikiyatri	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Prof. Dr. Metin GENÇ	Halk Sağlığı	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Prof. Dr. Saim YOĞLU	Biyoistatistik	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Prof. Dr. Türkan TOĞAL	Anesteziyoloji ve Rea.	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Doç. Dr. Ahmet KARADAĞ	Çocuk Sağlığı ve Hast.	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Doç. Dr. Alaadin POLAT	Fizyoloji	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Doç. Dr. H.Birgül CUMURCU	Psikiyatri	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	

KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU KARAR FORMU

Doç. Dr. Yusuf YAKUPOĞULLARI	Tıbbi Mikrobiyoloji	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Doç. Dr. Seda TAŞDEMİR	Tıbbi Farmakoloji	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Mehmet KARATAŞ	Tıp Tarihi ve Etik	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Yrd. Doç. Dr. Neslihan ŞİMŞEK	Diş Hekimliği	İnönü Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	
Uzm. Dr. Ömer Murat AYDIN	Nükleer Tıp Uzmanı	Malatya Devlet Hastanesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Metin TAY	Eczacı	Serbest Eczacı	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Av. Zafer ERGÜZEL	Hukuk	İnönü Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☐	H ☐	
Hasan KONAN	Sivil Üye	Zaloğlu Ltd. Şti.	E ☒	K ☐	E ☐	H ☐	E ☒	H ☐	

*:Toplantıda Bulunma

EK.3:Başhekimlik Onayı

iii İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ **TURGUT ÖZAL TIP MERKEZİ**
Başhekimlik

Sayı : 68636013/BH/170.99-8473

...../...../2013

Konu : Anket Çalışması

28 KASIM 2013

Sayın Maksude YILDIRM,
Hemşire

Inönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Bölümünde Tezsiz Yüksek Lisans yaptığınız ve "**Ameliyathane Hemşirelerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Etkileyen Faktörler**" konulu anketi Hastanemiz Ameliyathane Hemşirelerine uygulama talebiniz hakkındaki 20.11.2013 tarihinde Başhekimliğimize vermiş olduğunuz dilekçeniz incelenmiş olup, söz konusu talebiniz uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Ali ÖZER
Başhekim a.
Başhekim Yrd.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:Maksude YILDIRIM

1.1. Adayın Özgeçmişi

a) Doğum Tarihi ve Yeri: 16.07.1989

b) Mezun Olduğu Üniversite, Fakülte, Öğretim Programı ve Mezuniyet Tarihi

ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK YÜKSEK OKULULisans 2007-2011

c) Yüksek lisansını yapmakta olduğu; üniversite, fakülte, bölüm ve bilim dalları ile tarihleri:

Derece	Üniversite	Bölüm/Program	Yıl
Yüksek lisans	İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Cerrahi Hemşireliği Ana Bilim Dalı	2012

d) Üniversite dışında yaptığı görevler:

Görev/Ünvanı	Görev Yeri	Yıl
Hemşire	İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Yanık Ünitesi	2011-2013
	İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Pediatri servisi	2013-2014

e) Bildiği yabancı dil: ingilizce

f) Medeni hali:bekar

1.2. Diplomalar ve Başarı Belgeleri

Adıyaman Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu mezuniyet belgesi

Akademik personel ve lisansüstü eğitim giriş sınavı(ALES)sonuç belgesi 84

1.3. Katıldığı Kongreler

10. Uluslar arası katılımlı ulusal hemşirelik kongresi (G.Antep)

13.Ulusal hemşirelik kongresi (Uluslar arası katılımlı) (Şanlı Urfa)